

آزمون ۹ از ۱۴

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

**پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دوازدهم - مرحله هفتم
(۱۴۰۱/۱۲/۰۵)**

علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۳ درست است.

در تابع خطی $y = mx + b$ شیب خط $m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1}$ است.

$$\begin{cases} f(1) = 3 \\ f(-1) = 5 \end{cases} \Rightarrow m = \frac{5-3}{-1-1} = \frac{2}{-2} = -1$$

۲. گزینه ۱ درست است.

نقطه به طول ۳ روی محور x ها، مختصات آن $(3, 0)$ است.

$$f(3) = 0 \Rightarrow 3(k-1) + a = 0 \Rightarrow 3k + a = 3$$

$$(1, -1) \in f \Rightarrow f(1) = -1 \Rightarrow (k-1) + a = -1 \Rightarrow k + a = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 3k + a = 3 \\ k + a = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 3k + a = 3 \\ -k - a = 0 \end{cases}$$

$$\text{جمع: } 2k = 3 \Rightarrow k = \frac{3}{2} \Rightarrow a = -\frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow 2k + a = 2 \times \frac{3}{2} - \frac{3}{2} = 3 - \frac{3}{2} = \frac{3}{2}$$

۳. گزینه ۲ درست است.

چون در تابع $y = 3x^2 - 6x + 2$ ضریب x^2 مثبت است، پس سهمی مینیمم دارد و کمترین مقدار آن، عرض رأس سهمی است. بنابراین:

$$S \left| \begin{array}{l} x = \frac{-b}{2a} = -\frac{-6}{2 \times 3} = 1 \\ y = 3(1)^2 - 6 \times 1 + 2 = -1 \end{array} \right.$$

کمترین مقدار y :

۴. گزینه ۴ درست است.

با برابر قرار دادن خط و سهمی تعداد نقاط برخورد به دست می آید:

$$x^2 - 2x = -x + m \Rightarrow x^2 - x - m = 0$$

چون همدیگر را فقط در یک نقطه قطع می کنند، پس این معادله درجه ۲ فقط یک جواب دارد. یعنی $\Delta = 0$ است:

$$\Delta = b^2 - 4ac = (-1)^2 - 4(1)(-m) = 0 \Rightarrow 1 + 4m = 0 \Rightarrow m = -\frac{1}{4}$$

۵. گزینه ۲ درست است.

مدت زمان امتحان و درصد میزان آلودگی هوا متغیر کمی هستند و انواع خودرو و مقام یک ورزشکار در مسابقات، متغیر کیفی هستند.

۶. گزینه ۳ درست است.

برای محاسبه شاخص سلامت یک شخص، وزن فرد را بر توان دوم قدش برحسب متر تقسیم می کنیم:

$$\text{متر } 1.75 = 1.75 \text{ سانتی متر}$$

$$\text{شاخص سلامت} = \frac{80}{(1.75)^2} \approx 26.12$$

$$\Rightarrow [26.12] = 26$$

۷. گزینه ۴ درست است.

شاخص کالا در سال پایه همواره ۱۰۰ است.

$$70 = \frac{x \times 20}{100} \Rightarrow x = \frac{70 \times 100}{20} = 350 \quad (\text{شاخص کالا در سال } 1401)$$

$$\text{درصد تورم} = \frac{350 - 100}{100} \times 100 = 250$$

۸. گزینه ۲ درست است.

نکته: برای محاسبه شاخص سلامت یک شخص، وزن فرد بر حسب کیلوگرم را بر توان دوم قدش بر حسب متر تقسیم می‌کنیم. با توجه به نکته بالا و قرار دادن متغیر x به جای قد فرد داریم:

$$\frac{80}{x^2} = 20 \Rightarrow x^2 = \frac{80}{20} = 4 \Rightarrow x = 2$$

قد شخص مورد نظر ۲ متر معادل ۲۰۰ سانتی‌متر است.

۹. گزینه ۴ درست است.

خطا برای هر نقطه برابر است با: قدرمطلق تفاضل مقدار واقعی هر نقطه از درون‌یابی آن.

۱۰. گزینه ۳ درست است.

برای درون‌یابی خطی در ساعت ۱۱/۵ ابتدا با استفاده از نقاط (۱۱, ۱۹۰) و (۱۲, ۱۸۰) تابع خطی را می‌نویسیم:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{190 - 180}{11 - 12} = -10$$

$$y - y_1 = m(x - x_1)$$

$$\Rightarrow y - 180 = -10(x - 12) \xrightarrow{x=11/5} y - 180 = -10(11/5 - 12) \Rightarrow y = 185$$

۱۱. گزینه ۱ درست است.

این یک دنباله فیبوناچی است. جملات دنباله به صورت زیر است:

$$1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21$$

جمله هشتم جمله هفتم

بنابراین مجموع جملات هفتم و هشتم برابر است با:

$$13 + 21 = 34$$

۱۲. گزینه ۲ درست است.

در مثلث خیام (پاسکال) مجموع اعداد هر سطر با دنباله $a_n = 2^{n-1}$ مشخص می‌شود. بنابراین مجموع جملات سطر پنجم برابر است با:

$$a_n = 2^{n-1} \xrightarrow{n=5} a_5 = 2^{5-1} = 2^4 = 16$$

۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$$

داریم:

$$\Rightarrow S_5 = \frac{5}{2}(2a_1 + (5-1)d) = 95$$

$$\Rightarrow 5a_1 + 10d = 95 \xrightarrow{\div 5} a_1 + 2d = 19$$

$$a_1 + 7d = 54 \quad \text{بنابراین } a_8 = 54$$

از طرفی داریم:

$$\begin{cases} a_1 + 2d = 19 \\ a_1 + 7d = 54 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a_1 - 2d = -19 \\ a_1 + 7d = 54 \end{cases}$$

$$\text{جمع: } 5d = 35 \Rightarrow d = 7$$

$$a_1 + 2d = 19 \Rightarrow a_1 = 19 - 2 \times 7 = 5$$

۱۴. گزینه ۴ درست است.

در دنباله حسابی با جمله عمومی a_n اگر $m + n = p + k$ ، در نتیجه داریم $a_m + a_n = a_p + a_k$. لذا با بررسی گزینه‌ها داریم:

$$10 + 9 = 19$$

$$a_{10} + a_9 = a_7 + a_{12}$$

بنابراین:

۱۵. گزینه ۳ درست است.

$$\begin{cases} a_7 = a_1 + 2d = 12 \\ a_8 = a_1 + 7d = 27 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a_1 - 2d = -12 \\ a_1 + 7d = 27 \end{cases}$$

$$\text{جمع: } 5d = 15 \Rightarrow d = 3$$

می‌دانیم:

$$a_1 + 2d = 12 \xrightarrow{d=3} a_1 = 12 - 6 = 6$$

$$S_n = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$$

$$\Rightarrow S_6 = \frac{6}{2}(2 \times 6 + (6-1) \times 3) = 3(12 + 15) = 81$$

اقتصاد

۱۶. گزینه ۴ درست است.

الف) بیکاری بر بودجه دولت تأثیر منفی دارد. میزان بالای بیکاری، دولت را مجبور می‌کند تا پول بیشتری صرف برنامه‌های اجتماعی مانند بیمه بیکاری و کمک به تغذیه خانواده‌های نیازمند کند؛ در حالی که درآمد مالیاتی دولت به دلیل بیکاری کارگران و کاهش تولید شرکت‌ها، کاهش یافته است. گزاره مطرح شده در گزینه (۲)، درباره تأثیرات بیکاری بر بودجه دولت نیست. (صفحه ۸۸)

ب) برخی از مشکلات «مبادلات پایاپای یا تهاتر» عبارت‌اند از:

۱- مشخص نبودن اینکه چه تعداد از کالاها باید با هم مبادله شوند. ۲- برخی از کالاها در جریان مبادلات فاسد می‌شدند.

۳- حمل و نقل برخی از کالاها دشوار بود. ۴- گاهی یک نفر برای تأمین یکی از نیازهایش، مجبور بود به ده‌ها نفر مراجعه کند و ده‌ها مبادله کالابه کالا انجام دهد. (صفحه ۹۴)

ج) بی‌مبالاتی یا سوءاستفاده برخی از صرافان از اعتماد مردم یا تعداد زیاد انواع رسیده‌ها و صرافیه‌ها، آشنایی و اعتبارسنجی آن‌ها را برای مردم سخت کرده بود، موجب شد تا دولت‌ها برای جلوگیری از بروز این‌گونه مشکلات، به ناچار چاپ و نشر اسکناس را برعهده بگیرند. فکر سپردن نشر پول به یک بانک تجاری از اینجا شکل گرفت. (صفحه ۹۵)

(فصل سوم، درس هشتم - بیکاری و رکود چه پیامدهایی دارد؟ - درس نهم - پول چیست؟)

۱۷. گزینه ۲ درست است.

الف) برای محاسبه تولید ناخالص داخلی واقعی در سال ۱۳۸۰، باید مجموع ارزش تولید دو کالا، به قیمت سال پایه (۱۳۷۹) محاسبه شود؛ بنابراین خواهیم داشت:

$$G.D.P : P_A Q_A + P_B Q_B \text{ در سال } 1380 \text{ به قیمت سال پایه}$$

$$G.D.P : 1,000 \times 100 + 1,200 \times 800 = 1,060,000 \text{ تومان}$$

ب) برای محاسبه نرخ رشد اسمی تولید در سال ۱۳۸۰، باید ابتدا $G.D.P$ اسمی در دو سال ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ محاسبه و

سپس بر اساس رابطه «نرخ رشد تولید»، نرخ رشد اسمی محاسبه شود:

$$G.D.P : P_A Q_A + P_B Q_B \text{ اسمی در سال } ۱۳۷۹$$

$$G.D.P : ۱,۰۰۰ \times ۲۰۰ + ۱,۲۰۰ \times ۵۰۰ = ۸۰۰,۰۰۰ \text{ تومان اسمی در سال } ۱۳۷۹$$

$$G.D.P : P_A Q_A + P_B Q_B \text{ اسمی در سال } ۱۳۸۰$$

$$G.D.P : ۲,۰۰۰ \times ۱۰۰ + ۱,۵۰۰ \times ۸۰۰ = ۱,۴۰۰,۰۰۰ \text{ تومان اسمی در سال } ۱۳۸۰$$

$$\text{نرخ رشد تولید در سال } ۱۳۸۰ = \frac{G.D.P \text{ اسمی در سال } ۱۳۸۰ - G.D.P \text{ اسمی در سال } ۱۳۷۹}{G.D.P \text{ اسمی در سال } ۱۳۷۹} \times ۱۰۰$$

$$\text{نرخ رشد تولید} = \frac{۱,۴۰۰,۰۰۰ - ۸۰۰,۰۰۰}{۸۰۰,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۷۵\%$$

(صفحه ۱۲۱ و ۱۲۲) (فصل سوم، درس یازدهم - محاسبه تولید ناخالص داخلی و نرخ رشد آن)

۱۸. گزینه ۴ درست است.

گاهی اوقات از دست دادن شغل فقط به دلیل تغییرات در فناوری‌های صنعتی و رویه‌های تولید نیست؛ بلکه عواملی همچون ضعیف بودن ساختار اقتصادی، قاچاق، واردات بی‌رویه و یا تحریم‌های اقتصادی، عده‌ای را از کار بیکار می‌کند. (صفحه ۸۴) (فصل سوم، درس هشتم - طرح مسئله)

۱۹. گزینه ۱ درست است.

الف) در دوران پهلوی، در نتیجه افزایش درآمدهای نفتی، قدرت اقتصادی دولت افزایش یافت. در این زمان، دولت با هدف ایجاد توسعه نمایشی به اجرای طرح‌های عمرانی متعدد در کشور پرداخت و به این ترتیب، بخشی از درآمدهای نفتی کشور، صرف ساخت و ساز کارخانه‌ها و مؤسسات شد و دولت به‌عنوان کارفرمای بزرگ در عرصه اقتصاد مطرح شد؛ بنابراین، گزاره‌های مندرج در گزینه‌های (۱) و (۳) مغایر با موارد مطرح شده است. (صفحه ۱۰۹)

ب) عبارات مطرح شده در گزینه‌ها، به ویژگی‌های کشورهای پیشرفته اشاره دارند؛ در نتیجه به سراغ پاسخ سؤال (ج) می‌رویم. (صفحه ۱۱۷)

ج) اندیشمندان کشورمان به فکر دستیابی به یک الگوی بومی برای پیشرفت بودند؛ الگویی که با شرایط فرهنگی، اقلیمی و تاریخی کشور سازگار باشد تا بتواند راه روشنی را پیش پای مردم قرار دهد. (صفحه ۱۲۷)

(فصل سوم، درس دهم - مسیر تاریخی ایران - درس یازدهم - طرح مسئله - الگوی پیشرفت اسلامی، ایرانی)

۲۰. گزینه ۳ درست است.

بعد از شکل‌گیری نظام جمهوری اسلامی، قانون اساسی کشور تغییر کرد. در بخش اقتصادی قانون اساسی بر آموزه‌هایی همچون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی، حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است. (صفحه ۱۱۰) (فصل سوم، درس دهم - مسیر تاریخی اقتصاد ایران)

۲۱. گزینه ۳ درست است.

الف) یکی از مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده شاخص توسعه انسانی، «شاخص‌های پایداری محیطی» است که شامل انرژی‌های تجدیدشونده و فسیلی، کاهش آلاینده‌های محیط زیست و گازهای گلخانه‌ای، نقصان منابع طبیعی و تغییرات نواحی جنگلی است. (صفحه ۱۲۵)

ب) تولیدات اقتصاد زیرزمینی، غیرقانونی و قاچاق به دلیل اینکه اطلاعات دقیقی از آن‌ها در دست نیست و عملاً محاسبه آن‌ها، نوعی مشروعیت‌بخشی به این‌گونه فعالیت‌ها تلقی می‌شود، در محاسبه تولید ناخالص ملی، لحاظ نمی‌شوند. (صفحه ۱۲۰)

ج) رشد و پیشرفت اقتصادی، نقطه مقابل رکود است. (صفحه ۱۱۷)

(فصل سوم، درس یازدهم - طرح مسئله - مواردی که در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمی‌شوند - شاخص توسعه انسانی)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

الف) نادرست است؛ زیرا کاهش استخدام نیروی کار و یا اخراج آن‌ها در دوران رکود که منجر به بروز بیکاری می‌شود، بیکاری «دوره‌ای» است، نه بیکاری ساختاری. (صفحه ۸۷)

ب) نادرست است؛ زیرا در بروز تورم به دلیل مازاد تقاضای کل بر عرضه کل، تعدادی از تقاضاکنندگان موفق به خرید محصول مورد نیاز خود نمی‌شوند و حاضرند برای رسیدن به محصول مورد نیاز، قیمت بالاتری پیشنهاد کنند و بپردازند؛ به این ترتیب، افزایش سطح قیمت‌ها اتفاق می‌افتد. (صفحه ۱۰۳)

(ج) درست است. (صفحه ۸۹)

(د) درست است. (صفحه ۹۵)

ه) نادرست است؛ زیرا وابسته نبودن اقتصاد ملی به اقتصادهای بیگانه را می‌توان با نام «استقلال اقتصادی» شناخت. با این حال استقلال اقتصادی به معنای قطع ارتباط با کشورهای دیگر نیست و هر کشوری برای پیشرفت، به تعامل منطقی با کشورهای دیگر نیاز دارد. (صفحه ۱۱۴)

(فصل سوم، درس هشتم - اشتغال و بیکاری - بیکاری و رکود چه پیامدهایی دارند؟ - درس نهم - پول چیست؟ - علل تورم و نقش دولت - درس دهم - اقتصاد مقاومتی و استقلال اقتصادی)

۲۳. گزینه ۱ درست است.

برای محاسبه شاخص وضعیت توزیع درآمد، کافی است نسبت دهک دهم به دهک اول سنجیده شود؛ بنابراین خواهیم داشت:

$$\frac{\text{شاخص وضعیت توزیع درآمد در سال گذشته}}{\text{دهک اول}} = \frac{30}{5} = 6$$

برای اینکه وضعیت توزیع درآمد در سال جاری مناسب‌تر شود، باید عدد شاخص توزیع درآمد (نسبت دهک دهم به دهک اول) از سال گذشته کمتر باشد؛ در نتیجه این نسبت باید کمتر از ۶ (شاخص توزیع درآمد در سال گذشته) شود و چون سهم دهک دهم در سال جاری ۲۴٪ شده است، پس سهم دهک اول باید حداقل از ۴ درصد بیشتر باشد تا توزیع مناسب‌تر گردد. (صفحه ۱۲۴) (فصل سوم، درس یازدهم - شاخص دهک‌ها)

۲۴. گزینه ۴ درست است.

الف) در شرایط رکود، دولت از طریق بانک مرکزی سیاست‌های پولی انبساطی اعمال می‌کند. در این روش بانک مرکزی می‌تواند با خرید اوراق مشارکت، نقدینگی بیشتری به جامعه تزریق کند. (صفحه ۱۰۳)

ب) نرخ تورم، محاسبه درصد افزایش سالانه یا ماهانه سطح عمومی قیمت‌ها است. (صفحه ۱۰۱)

ج) معمولاً می‌توان شاخص تولید ناخالص داخلی یا درآمد سرانه کشورهای را به‌عنوان معیاری برای رتبه‌بندی آن‌ها از نظر فقر، در نظر گرفت. (صفحه ۸۹)

د) مقاومت‌سازی اقتصادی به معنای آن است که مجموع نیروهای مولد، شرکت‌ها، مؤسسات تولیدی و خدماتی یک کشور، روی پای خود بایستند تا بتوانند در صورت به‌وجود آمدن بحران، نیازهای اساسی و حیاتی کشور را تأمین کنند. (صفحه ۱۱۱)

(فصل سوم، درس هشتم - بیکاری و رکود چه پیامدهایی دارد؟ - درس نهم - چگونه نرخ تورم را محاسبه می‌کنند؟ - علل تورم و نقش دولت - درس دهم - اقتصاد مقاومتی و استقلال اقتصادی)

۲۵. گزینه ۲ درست است.

تمام گزینه‌های مطرح‌شده به‌استثنای گزینه (۲)، بر عوامل ایجاد رشد اقتصادی که منجر به افزایش تولید و به تبع آن، حرکت منحنی مرز امکانات تولید می‌شود، اشاره دارند. در گزینه (۲) بهبود شاخص‌های توزیع درآمد در جامعه از جمله شاخص‌های پیشرفت اقتصادی است؛ نه مفهوم رشد اقتصادی. (صفحه ۱۱۷) (فصل سوم، درس یازدهم - بررسی رشد با الگوی مرز امکانات تولید)

۲۶. گزینه ۲ درست است.

الف) از عوامل ایجاد بی‌ثباتی و ناامنی در فضای کسب‌وکار، می‌توان موارد زیر را مطرح کرد:

۱- طولانی شدن زمان انتظار تولیدکنندگان برای دریافت مجوزهای دولتی برای راه‌اندازی تولید یا اضافه کردن خط تولید جدید

۲- قانونگذاری‌های متعدد، متناقض و دائماً در حال تغییر

۳- اختلال در بازارهای انرژی جهان و یا بحران‌های محیط زیستی مثل ویروس کرونا (صفحه ۹۰)

ب) گاهی درآمدهای مردم برای به‌دست آوردن شاخص دهک‌ها قابل ثبت نیست، به همین دلیل اقتصاددانان برای به‌دست آوردن اختلاف درآمدهای، اختلاف هزینه‌ای را محاسبه می‌کنند. در این حالت هزینه خانوار، نماینده درآمد آن‌ها است. (صفحه ۱۲۴)

(فصل سوم، درس هشتم - دولت و مسئله بیکاری و فقر - درس یازدهم - وضعیت توزیع درآمد)

۲۷. گزینه ۳ درست است.

مردم برای حفاظت از پیشرفت‌های اقتصادی خود در مقابل ویروس فقر، مسئولیت دارند. آن‌ها می‌توانند از طریق ایجاد نهادهای توانمندسازی و خیریه و کمک‌های مردمی و نیز تأسیس صندوق‌های قرض‌الحسنه و فعالیت‌های جهادی از یکدیگر در

برابر خطر فقر و نابرابری حفاظت کنند. (صفحه ۹۰ کتاب درسی) (فصل سوم، درس هشتم - مسئولیت اجتماعی مردم)
۲۸. گزینه ۱ درست است.

به دلیل اینکه نقطه B در بالای سطح تعادل قرار دارد، بازار شاهد مازاد عرضه نیروی کار است؛ بنابراین با کاهش سطح دستمزد، کارفرما حاضر به استخدام نیروی کار بیشتری می‌شود. از طرفی با کاهش سطح دستمزد، میزان عرضه نیروی کار نیز کاهش می‌یابد و بازار به وضعیت تعادل نزدیک می‌گردد. (صفحه ۷۲) (فصل سوم، درس هشتم - بازار نیروی کار)
۲۹. گزینه ۳ درست است.

الف) با وجود فواید زیاد استفاده از پول‌های فلزی مثل طلا و نقره، باز هم مشکلاتی وجود داشت که مهم‌ترین آن‌ها محدود بودن میزان طلا و نقره بود. (صفحه ۹۵)
ب) برای عبور از مشکلات اقتصادی و آسیب‌هایی که در دوران کنونی اقتصاد ملی ما را تهدید می‌کند، مقاوم‌سازی اقتصاد و مصونیت بخشی به آن در برابر فشارها و تکانه‌های خارجی، ضروری است. (صفحه ۱۱۱)
فصل سوم، درس نهم - پول چیست؟ - درس دهم - اقتصاد مقاومتی و استقلال اقتصادی)
۳۰. گزینه ۴ درست است.

الف) وسیله پرداخت‌های آینده (ب) وسیله سنجش ارزش (ج) وسیله پرداخت در مبادلات
(صفحه ۹۸) (فصل سوم، درس نهم - وظایف پول)

علوم و فنون ادبی

۳۱. گزینه ۴ درست است.

طبق صفحه ۷۰ کتاب فنون ادبی ۳ و صفحه ۶۰ کتاب فنون ادبی ۲

۳۲. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) طبق صفحه ۷۱ کتاب فنون ادبی ۳ درست است.
- ۲) اقبال به شعر نیمایی بیشتر شد / توجه به قالب‌های چهارپاره و ... هم دیده می‌شود / قالب‌های شعری مانند غزل - مثنوی هم ایجاد شد (طبق صفحه ۷۷ کتاب فنون ادبی ۳)
- ۳) طبق صفحه ۶۱ کتاب فنون ادبی ۲ درست است.
- ۴) طبق صفحه ۵۸ کتاب فنون ادبی ۲ درست است.

۳۳. گزینه ۱ درست است.

اشتباهات متن:

نثر ساده معاصر را بیشتر با نثر داستانی می‌شناسیم. علاوه بر آن، در قالب‌های مانند ادبیات نمایشی ... نیز آثار نثر در این دوره دیده می‌شود. نخستین رمان اجتماعی را مرتضی مشفق کاظمی نوشت و اولین رمان تاریخی را محمدباقر میرزا خسروی منتشر کرد. (طبق صفحه ۷۲ و ۷۳ کتاب فنون ادبی ۳)

۳۴. گزینه ۳ درست است.

طبق صفحه ۶۹ و ۷۰ کتاب فنون ادبی ۳

۳۵. گزینه ۱ درست است.

اصلاح عبارات نادرست (طبق صفحات ۷۲ تا ۷۵ کتاب فنون ادبی ۳):

ب) بزرگ علوی از نویسندگان نسل اول است.

د) عبدالرحیم طالبوف و زین‌العابدین مراغه‌ای، نویسندگان سفرنامه‌های خیالی بودند.

ه) حسن مقدم، اولین نمایشنامه را در دوره معاصر، با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» نوشت.

۳۶. گزینه ۴ درست است.

نویسندگان سبک تلفیقی (تلفیقی از آنچه خود داشتیم و آنچه از شیوه‌های غربی گرفتیم): جمال میرصادقی، تقی مدرسی، محمود اعتمادزاده و جلال آل‌احمد (طبق صفحه ۷۳ کتاب فنون ادبی ۳)

نویسندگان دوران مقاومت (دورانی که مضمون رمان‌ها و داستان‌ها غالباً مبارزه و پایداری است): علی محمد افغانی، احمد محمود و هوشنگ گلشیری (طبق صفحه ۷۳ کتاب فنون ادبی ۳)

۳۷. گزینه ۲ درست است.

رد گزینه‌های دیگر (طبق صفحات ۶۹ تا ۸۰ کتاب فنون ادبی ۳):

(۱) افسانه: نیما یوشیج

(۳) تهران مخوف: مرتضی مشفق کاظمی

(۴) یکی بود، یکی نبود: سید محمدعلی جمال‌زاده / مدیر مدرسه: جلال آل‌احمد

۳۸. گزینه ۴ درست است.

بررسی وزن گزینه‌ها:

(۱) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

(۲) فعلاتن فعلاتن فعلن

(۳) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن (وزن هر دو مصراع یکی است؛ فقط در مصراع دوم از اختیار وزنی ابدال در رکن پایانی استفاده شده است.)

(۴) وزن مصراع اول: فاعلاتن فاعلاتن فاعلن / وزن مصراع دوم: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۳۹. گزینه ۳ درست است.

وزن همه گزینه‌ها مانند بیت سؤال، (مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن / مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل) است؛ به جز گزینه ۳ که بر وزن (مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلاتن) است.

ها ر گو یی	ع رَق دَر بَ	صَت نِ شَا نِ	بَر عَا رِ
- - U -	U - - U	U - U -	U - -
⏟ فاعلاتن	⏟ مفاعیل	⏟ فاعلاتن	⏟ مفعول

۴۰. گزینه ۲ درست است.

وزن گزینه‌ها:

(۱) مستفعلن مفعولن مستفعلن مفعولن / مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن (علامت هجای هفتم نادرست است.)

(۲) مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن

(۳) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فع لن (علامت هجای پنجم نادرست است.)

(۴) مفاعلن فعلاتن مفاعلن فع لن (علامت هجای سیزدهم نادرست است.)

۴۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی وزن مصراع‌ها:

الف) فاعلاتن مفاعلن فع لن (وزن ناهمسان)

ب) مفعول مفاعلن فعولن (وزن ناهمسان)

ج) مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن / مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل (وزن ناهمسان)

د) فعولن فعولن فعولن فعل (وزن همسان)

ه) فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن (وزن همسان)

۴۲. گزینه ۴ درست است.

در مصراع اول، رکن دوم، هجای اول و دوم، اختیار وزنی قلب صورت گرفته است. یعنی به جای وزن (مفتعلن مفتعلن فاعلن)، (مفتعلن مفاعلن فاعلن) آمده است.

وزن عروضی گزینه‌های دیگر:

(۱) مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن

۲) مفعولُ مفاعِلن فعولن فع لن / مستفعلُ فاعلاتُ مستفعلُ فع

۳) مفتعلن مفتعلن فاعلن

۴۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) وزن بیت: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (هیچ اختیار وزنی ندارد).

۲) وزن بیت: فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلاتن فَعَلن (در رکن اول مصراع دوم، به جای فَعَلاتن، فاعلاتن آمده است. / در رکن پایانی مصراع اول، اختیار وزنی ابدال دارد).

۳) وزن بیت: مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن (در رکن سوم مصراع دوم، اختیار وزنی قلب وجود دارد).

۴) وزن بیت: مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن (هیچ اختیار وزنی ندارد).

۴۴. گزینه ۲ درست است.

وزن بیت = فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن

(اختیار وزنی ابدال = در رکن پایانی مصراع دوم / استفاده از فاعلاتن به جای فَعَلاتن = در رکن اول مصراع دوم / بلند بودن هجای پایانی مصراع = در مصراع دوم)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) نازکی طبع لطیف معشوق آنقدر زیاد است که نمی‌توان آهسته دعا کرد (بیش از اندازه حساس است = اغراق).

۲) سیل اشک (اغراق)

۳) دریای خون (اغراق)

۴) مصراع دوم، کنایه از عصبانیت و خشم است و هیچ اغراقی ندارد.

۴۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) قلب، ایهام تناسب دارد. در این بیت به معنی «تقلبی» است، اما در معنای عضوی از بدن، با دل تناسب دارد.

۲) پروانه، ایهام دارد (۱- نوعی حشره ۲- اجازه).

۳) هیچ ایهام تناسبی ندارد.

۴) در نمی‌گیرد، ایهام دارد (۱- روشن نمی‌شود ۲- تأثیر نمی‌گذارد).

۴۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

۱) بز، ایهام تناسب دارد (۱- تنبیه کن ۲- به صدا درآور؛ که معنای اول آن پذیرفتنی است و معنای دوم آن با کلمه «ضرب» تناسب دارد).

۲) هیچ ایهامی ندارد.

۳) بو، ایهام دارد (۱- رایحه و بوی خوش ۲- امید و آرزو).

۴) هیچ ایهامی ندارد.

۴۸. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌های بیت:

شربت، قند، گلاب = تناسب یا مراعات نظیر / نرگس = مجازاً چشم معشوق (مجاز به علاقه شباهت) / نرگس، طیب من است، دل بیمار = تشخیص

۴۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) صنم = مجازاً معشوق / عهد (در مصراع دوم)، ایهام دارد: ۱- پیمان ۲- دوره و زمانه.
- ۲) (چون نای)، نصیحت همه عالم برایم مثل باد است = تشبیه / ایهام تناسب ندارد.
- ۳) تو مانند چشمه خورشیدی = تشبیه / زدی، ایهام دارد: ۱- طلوع کردی ۲- تنبیه کردی.
- ۴) گلبرگ‌های گل سرخ هم تن معشوق را می‌آزارد (از بس نازک بدن است) = اغراق / پیراهن، بدن = تناسب

۵۰. گزینه ۴ درست است.

مهر، ایهام دارد: ۱- خورشید ۲- محبت / سر بزند = کنایه از طلوع کردن / چرخ = مجازاً آسمان (مجاز به علاقه شباهت) / دیده بر چرخ چو مسمار = تشبیه

۵۱. گزینه ۱ درست است.

بررسی آرایه‌های ابیات:

الف) جامه دریدن گل = کنایه از شکوفا شدن / بو، ایهام دارد: ۱- بوی خوش و رایحه ۲- امید و آرزو / جامه دریدن گل = تشخیص

ب) تضاد = زشت و زیبا / زنگِ غرض = تشبیه / آینه = مجاز به علاقه شباهت

ج) «تفسیر» به معنی شرح و توصیف در این بیت به کار رفته است، ولی با واژه «آیه» ایهام تناسب ایجاد کرده است.

۵۲. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- ۱) طبق صفحه ۶۲ کتاب فنون ادبی ۲ درست است.
- ۲) گلستان = مجازاً دنیا (مجاز به علاقه شباهت) / این گلستان، خنده‌وار است = تشبیه / صبح می‌رود و اشاره می‌کند = تشخیص
- ۳) وزن این ابیات، (فاعلاتن فاعلاتن فاعلن)، وزن همسان است.
- ۴) در هر دو بیت، اختیار وزنی بلند بودن هجای پایانی دیده می‌شود.

۵۳. گزینه ۴ درست است.

همه گزینه‌ها درباره حسرت جا ماندن و دوری از شهدا است، ولی در گزینه ۴ سخن از فداکاری و پریز شدن شهدا برای رسیدن به معشوق ازل و ابد است.

۵۴. گزینه ۲ درست است.

* مفهوم مشترک بیت گزینه ۲ و بیت سؤال، جاودانگی شهیدان راه خداست (شهیدان تا ابد روزی خواران سفره عشق‌اند و مگویند مرده‌اند / شهید، امروز با خون خود به آیندگان وصل می‌شود و بقای ابدی می‌یابد).

مفهوم ابیات گزینه‌های دیگر، جانفشانی و فداکاری شهید در راه خداست.

۱) شوق جانفشانی در راه خدا (بلا را مشتاقانه سر می‌کشند).

۳) اشتیاق شهادت (پر کشیدن تا عرش جنون)

۴) لزوم فداکاری و جانفشانی در راه خدا و نترسیدن از شهادت (هر کس بیم جان دارد، از حلقه برون است).

۵۵. گزینه ۳ درست است.

مفهوم بیت گزینه ۳، بی‌حرکتی و جمود (رودها جرأت دریا شدن نداشتند و به هم متصل نمی‌شدند و حرکتی نمی‌کردند)؛ برعکس بیت سؤال که درباره جنبش و سرزندگی و حرکت است (مانند گزینه‌های دیگر).

جامعه‌شناسی

۵۶. گزینه ۲ درست است.

- رویکرد سوم: طرفداران عدالت اجتماعی معتقدند هیچ‌کدام از دو رویکرد قبل، عادلانه نیستند. رویکرد اول عادلانه نیست؛ چون این واقعیت را نادیده می‌گیرد که افرادی که در طبقه اجتماعی پایین متولد می‌شوند، حتی با داشتن شایستگی و تلاش برابر با افرادی که در طبقه اجتماعی

بالا متولد می‌شوند، به‌سادگی امکان رقابت ندارند. رویکرد دوم نیز عادلانه نیست؛ زیرا در آن افراد توانمند و کوشا، به اندازه استحقاقی که دارند، از مزایای اجتماعی برخوردار نمی‌شوند. در رویکرد اول، نقطه آغاز رقابت و در رویکرد دوم، نقطه پایان رقابت، عادلانه نیست.

- بدین منظور دولت به نمایندگی از جامعه، موظف است نیازهای ضروری همه افراد مانند خوراک، پوشاک و مسکن را تأمین کند. بدین ترتیب، همه کودکان از امکانات اولیه برای پیشرفت، بهره‌مند می‌شوند و می‌توانند براساس توانایی و شایستگی خود با دیگران رقابت نمایند. دولت نیز تلاش می‌کند برای کاهش نابرابری‌های اجتماعی تدابیر بیشتری ببیند؛ مثلاً از ثروتمندان مالیات بگیرد و از آن برای رفع فقر در جامعه استفاده کند.

- طرفداران این رویکرد به دنبال برقراری عدالت اجتماعی هستند، اما به بهانه عدالت اجتماعی، آزادی‌های افراد و امکان رقابت میان آن‌ها را از بین نمی‌برند. جامعه‌شناسی ۳ درس ۷

۵۷. گزینه ۱ درست است.

منابع و عوامل قدرت، در واقع ظرف‌ها و قالب‌هایی هستند که ابزار سه‌گانه قدرت، درون آن‌ها شکل می‌گیرند و اعمال می‌شوند. جامعه‌شناسی ۳ درس ۶

۵۸. گزینه ۲ درست است.

جامعه‌شناسی انتقادی با پذیرش رویکرد تفسیری، معتقد است که تمام معانی و ارزش‌ها ساخته و پرداخته اراده‌های افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها است. هر فرد، گروه و فرهنگی اراده خاص خود را دارد و معانی و ارزش‌های ویژه خود را خلق می‌کند. هیچ‌کدام بهتر یا بدتر از دیگری نیستند یا هیچ‌کدام درست یا غلط و حق یا باطل نیستند. رویکرد انتقادی هیچ‌گونه حقیقت یا فضیلتی را کشف نمی‌کند تا براساس این حقایق و فضایل به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد، بلکه برای دفاع از اراده افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها معتقد است، نباید اراده فرد یا گروهی بر فرد یا گروه دیگری تحمیل شود یا فرهنگی از گستره جغرافیایی و محدوده تاریخی خود فراتر رود و بر فرهنگ دیگری اعمال سلطه کند. اگر چنین اتفاقی رخ دهد و اراده فرد یا گروهی سرکوب گردد، مصداق سلطه است و باید به انتقاد از آن پرداخت، ولی آیا کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان محدود به سلطه و سرکوب اجتماعی است؟ جامعه‌شناسی ۳ درس ۷

۵۹. گزینه ۳ درست است.

وقتی علوم اجتماعی برای مطالعه هر فرهنگ مجبور باشد که آن فرهنگ را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببیند و بررسی کند، امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها از دست می‌رود. جامعه‌شناسی ۳ درس ۶

۶۰. گزینه ۴ درست است.

- رویکرد انتقادی هیچ‌گونه حقیقت یا فضیلتی را کشف نمی‌کند تا براساس این حقایق و فضایل به نقد کنش‌ها و روابط میان انسان‌ها و جوامع بپردازد، بلکه برای دفاع از اراده افراد، گروه‌ها و فرهنگ‌ها معتقد است، نباید اراده فرد یا گروهی بر فرد یا گروه دیگری تحمیل شود یا فرهنگی از گستره جغرافیایی و محدوده تاریخی خود فراتر رود و بر فرهنگ دیگری اعمال سلطه کند. اگر چنین اتفاقی رخ دهد و اراده فرد یا گروهی سرکوب گردد، مصداق سلطه است و باید به انتقاد از آن پرداخت، ولی آیا کنش‌های ناپسند و ظالمانه انسان محدود به سلطه و سرکوب اجتماعی است؟ آیا عدالت صرفاً نقد و نفی سلطه و سرکوب است؟

- اگرچه عدالت، همواره مورد توجه و علاقه انسان‌ها بوده است، ولی برای همه دیدگاه‌هایی که درباره آن سخن می‌گویند، اهمیت یکسانی ندارد. برخی دیدگاه‌ها، عدالت را اساسی‌ترین ارزش یا یکی از اساسی‌ترین ارزش‌ها می‌دانند، ولی برای برخی دیگر، عدالت از آن جهت اهمیت می‌یابد که وسیله‌ای برای تحقق ارزش‌های دیگر است؛ مثلاً عدالت را مقدمه دستیابی به رفاه مادی یا آزادی می‌دانند و برای رسیدن به رفاه و آزادی خواهان عدالت هستند. جامعه‌شناسی ۳ درس ۷

۶۱. گزینه ۳ درست است.

میزان استفاده از این ابزارها به این ترتیب است: ابزارهای تنبیهی - ابزارهای تشویقی - ابزارهای اقناعی. جامعه‌شناسی ۳ درس ۶

۶۲. گزینه ۲ درست است.

لیبرالیسم به معنای مباح دانستن همه امور برای انسان و دموکراسی به معنای حاکمیت اکثریت مردم براساس خواست و میل خودشان است؛ بنابراین لیبرال دموکراسی نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم شکل می‌گیرد و هیچ حقیقت و فضیلتی را که مستقل از خواست مردم باشد، به رسمیت نمی‌شناسد و همچنین حکومتی دنیوی و سکولار است.

این نظام سیاسی با فرهنگ جهان غرب که رویکردی دنیوی به جهان هستی دارد، سازگار است و آزادی را مهم‌ترین ارزش اجتماعی می‌داند. توسعه، ثبات، رفاه، سلطه بر طبیعت و بر جهان از دیگر ارزش‌های مهم در این نظام سیاسی هستند.

در این نظام سیاسی فقط می‌توان از مقبولیت نظام حرف زد و نمی‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت. جامعه‌شناسی ۳ درس ۶
۶۳. گزینه ۳ درست است.

طرف‌های درگیر در این دو جنگ، در قالب اندیشه‌های ناسیونالیستی، لیبرالیستی و سوسیالیستی، رفتار خود را توجیه می‌کردند و بر این اساس، این دو جنگ ریشه در فرهنگ غرب داشتند.
 پس از جنگ جهانی دوم، بلوک شرق و غرب هر یک بخشی از جهان را زیر نفوذ خود قرار دادند و تا زمان فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، جنگ سرد بین این دو بلوک، به‌همراه جنگ گرم بین مناطق پیرامونی این دو ادامه یافت و به اقتصاد کشورهای صنعتی که وابسته به تسلیحات نظامی بود، رونق بخشید. جامعه‌شناسی ۲ درس ۱۰
۶۴. گزینه ۲ درست است.

حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ: زوال تدریجی قدرت کلیسا
 درهم شکستن مقاومت‌های فرهنگی اقوام مختلف توسط کشورهای غربی: تأمین منافع اقتصادی
 وقوع دو جنگ جهانی در نیمه اول قرن بیستم: خطا بودن نظریه آگوست کنت
 جهانی شدن بحران‌های اقتصادی منطقه‌ای: کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی و شکل‌گیری اقتصاد جهانی
 جامعه‌شناسی ۲ درس ۷، ۸ و ۱۰
۶۵. گزینه ۳ درست است.

جامعه آرمانی مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری عبور می‌کرد.
 از نگاه هانتینگتون منشأ اصلی درگیری‌ها در جهان عامل فرهنگی است.
 کشورهای غربی با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت را از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز تسهیل می‌کنند. جامعه‌شناسی ۲ درس ۹ و ۱۰
۶۶. گزینه ۴ درست است.

- تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.
 - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به قدرت برتر سیاسی و نظامی کشورهای استعمارگر، موجب می‌شود تا مبادلات تجاری در سطح جهانی به‌گونه‌ای نامتعادل انجام شود و انتقال ثروت، به‌طور مستمر به‌سوی کشورهای غربی ادامه پیدا کند.
 - اقتصاد سرمایه‌محور، در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود، ولی به‌تدریج انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.
 - برخورد استعماری غرب با دیگر جوامع موجب شد تا جوامع غیرغربی از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار گیرند. این پدیده اغلب نوعی خودباختگی فرهنگی را نیز در آن‌ها ایجاد می‌کرد. جامعه‌شناسی ۲ درس ۸
۶۷. گزینه ۴ درست است.

قسمت اول و دوم: هنجارها، رفتارها و نمادهای مختلف غربی که در قالب رویکردهای مذهبی، فلسفه‌ها، مکاتب و ایدئولوژی‌های مختلف شکل گرفته‌اند، ریشه در باورها و ارزش‌های بنیادین این فرهنگ دارند.
 قسمت سوم و چهارم: اندیشه سیاسی نوین براساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی، خواست و اراده آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌داند. لیبرالیسم اندیشه سیاسی جدیدی است که از این رهگذر شکل می‌گیرد. جامعه‌شناسی ۲ درس ۵ و ۶
۶۸. گزینه ۲ درست است.

در هر دوره تاریخی، جوامع مختلف و شبکه روابط میان آن‌ها، جامعه جهانی را می‌سازد.
 هنگامی که یک فرهنگ در سطح جهانی غالب باشد، به میزانی که آن فرهنگ، ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد، جامعه جهانی از انسجام برخوردار خواهد بود.

فرهنگ سلطه، جامعه جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند. جامعه‌شناسی ۲ درس ۷

۶۹. گزینه ۴ درست است.

- متفکران ایرانی از دهه سی به بعد، در نقد رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شد، آثاری با عناوینی نظیر غرب‌زدگی و بازگشت به خویشتن، پدید آوردند و برخی از اندیشمندان مسلمان، کتاب‌هایی را درباره خدمات متقابل اسلام و ایران و همچنین فطرت و خویشتن الهی انسان تدوین کردند.

- وابستگی کشورهای استعمارزده، امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر پدید می‌آورد.

- ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

- لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی اقتصادی، راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد و عدالت را نادیده گرفت؛ بدین ترتیب، نخستین چالش که چالش فقر و غناست، در کشورهای غربی شکل گرفت. جامعه‌شناسی ۲ درس ۸ و ۹ و

جامعه‌شناسی ۱ درس ۱۳

۷۰. گزینه ۱ درست است.

به دیدگاه‌های پایبند به اندیشه‌های سیاسی مارکس، مارکسیسم می‌گویند. مارکس، سوسیالیسم را مرحله‌ای انتقالی برای رسیدن به کمونیسم می‌دانست. سوسیالیسم و کمونیسم - در مقابل فردگرایی لیبرال - دو رویکرد جامعه‌گرا هستند. سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است، ولی برخلاف سرمایه‌داری، آن را مطلق نمی‌داند و کمونیسم به مالکیت خصوصی

قائل نیست. جامعه‌شناسی ۲ درس ۹

عربی

۷۱. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) پرکردن (۳) را / برانگیخت (۴) مسجدهای مان (ص ۴۴ عربی یازدهم - ص ۴۷ عربی دوازدهم)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) قائل نیستند / فرزند (۲) قائل نمی‌شوند (۳) بچه‌های‌شان (ص ۳۸ و ۵۰ عربی دوازدهم)

۷۳. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) گناهان (۲) قطعاً / انسانی که (۴) کارهایش (ص ۶۲ و ۶۳ و ۳۵ عربی یازدهم)

۷۴. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۲) کارهای خوب / درختانی (۳) مرگ (۴) دهها (ص ۵۱ عربی یازدهم - ص ۳۹ و ۴۵ عربی دوازدهم)

۷۵. گزینه ۴ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) سامحینی: مرا ببخش (۲) أمطار: باران‌ها (۳) معاً: با هم (ص ۵۴ و ۵۵ عربی دوازدهم - ص ۶۷ عربی یازدهم)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

ترجمه عبارت: شاید چیزی را دوست بدارید؛ در حالی که آن برای شما بد است.

و مفهوم عبارت مقابل آن، اشاره به طمع داشتن زیاد و نرسیدن حتی به مقداری کم است که ارتباطی با مفهوم عبارت ندارد.

(ص ۵۱ و ۵۲ و ۵۶ و ۶۸ عربی یازدهم)

۷۷. گزینه ۴ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) استشار: مشورت خواست (استشاره: از او مشورت خواست) (۲) تهجم: حمله می‌کنند (کانت تهجم: حمله می‌کرد)
(۳) الحاله الطبیعیه: حالت طبیعی (حالتها الطبیعیه: حالت طبیعی‌اش) (ص ۵۶ عربی دوازدهم)

۷۸. گزینه ۱ درست است.

رد گزینه: المبیّدات مضاف‌إلیه است. (ص ۵۴ عربی دوازدهم)

۷۹. گزینه ۲ درست است.

رد گزینه: فظاً خیر فعل ناقص است. (ص ۵۲ عربی یازدهم)

۸۰. گزینه ۳ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) معارضه به شکل معارضه درست است. (۲) العالمی به شکل العالمی درست است. (۴) ینقذ به شکل ینقذ درست است.
(ص ۵۱ و ۵۳ و ۵۴ و ۶۹ عربی یازدهم)

۸۱. گزینه ۴ درست است.

سؤال عبارتی را می‌خواهد که مستثنی‌منه در آن نیامده باشد و جمله هم منفی باشد. (تعادل در طبیعت فقط از راه وجود ارتباط بین موجودات زنده کامل می‌شود).

رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) مستثنی‌منه در عبارت وجود دارد (مسائل) و عبارت نیز مثبت است، نه منفی. (۲) أَلَّا: أن + لا
(۳) مستثنی‌منه در عبارت وجود دارد (زملاء). (ص ۴۵ و ۵۶ عربی دوازدهم)

۸۲. گزینه ۲ درست است.

الأحبه جمع کلمه حبیب است.

در سایر گزینه‌ها اسم جمع وجود ندارد. (ص ۶۸ و ۶۹ و ۵۴ عربی یازدهم)

۸۳. گزینه ۱ درست است.

کل اسم حرف مشبه است و منصوب.

رد سایر گزینه‌ها:

- (۲) الطلاب اسم فعل ناقص است و مرفوع. (۳) الفلاحون فاعل است و مرفوع. (۴) التلمیذات مبتدا است و مرفوع.
(ص ۶۸ عربی یازدهم - ص ۴۳ عربی دوازدهم)

۸۴. گزینه ۳ درست است.

فاعل در فعل مجهول محذوف است و (یُعَدّ) فعل مجهول است.

رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) قبل فعل معلوم است و الأَب فاعل آن است و فرح فعل لازم است و اصلاً مجهول نمی‌شود. (۲) یحیر فعل معلوم است و الآباء فاعل آن است. (۴) تشارک فعل معلوم است و زمیلات فاعل آن است. (ص ۴۰ و ۴۱ عربی یازدهم)

۸۵. گزینه ۲ درست است.

السیاح: اسم فاعل و معرفه (سائح) / نادم: اسم فاعل و نکره

رد سایر گزینه‌ها:

- (۱) المستمعین: اسم فاعل و معرفه / مُکرمون: اسم مفعول و نکره (۳) المؤلفات: اسم فاعل و معرفه / معینّه: اسم مفعول و نکره
(۴) المعلمه، الطلاب: اسم فاعل و معرفه (ص ۴۹ و ۵۹ عربی یازدهم - ص ۵۲ عربی دوازدهم)

تاریخ

۸۶. گزینه ۳ درست است.
 نمایندگان مخالف قرارداد الحاقی در مجلس شانزدهم، ضمن مخالفت با این قرارداد، طرح ملی شدن صنعت نفت ایران را پیشنهاد کردند. (تاریخ دوازدهم درس ۹ ص ۱۱۹)
۸۷. گزینه ۳ درست است.
 دولت دکتر مصدق برای مقابله با تهدیدها و تحریم‌های اقتصادی انگلستان، برنامه اقتصاد بدون نفت را اجرا کرد. (تاریخ دوازدهم درس ۹ ص ۱۲۲)
۸۸. گزینه ۱ درست است.
 اشغال کشور مسلمان فلسطین و تأسیس رژیم غاصب اسرائیل یکی از مسائل مهم منطقه خاورمیانه و جهان اسلام در دوره معاصر است. (تاریخ دوازدهم درس ۸ ص ۱۱۲)
۸۹. گزینه ۲ درست است.
 در بُعد روابط خارجی، موسولینی سودای احیای دوباره امپراتوری روم باستان و تسلط بر دریای مدیترانه و شمال آفریقا را در سر می‌پروراند. تجاوز نظامی این کشور به اتیوپی (۱۹۳۵م) در آفریقا با تکیه بر همین تفکر صورت گرفت. (تاریخ دوازدهم درس ۸ ص ۱۰۲)
۹۰. گزینه ۳ درست است.
 رضاشاه به نام تمدن و تجدد و مبارزه با کهنه‌پرستی، به یک شکل کردن لباس‌ها و نیز برداشتن حجاب بانوان اقدام کرد. حکومت پهلوی و روشنفکران غرب‌گرا گمان می‌کردند که راه ترقی و پیشرفت با نابودی دین و سنن اصیل ایرانی هموار می‌شود، اما مردم مسلمان ایران در برابر این اقدامات دست به اعتراض زدند که از آن جمله باید از قیام مردم مسلمان مشهد در مسجد گوهرشاد نام برد که در جریان آن، عده زیادی شهید و مجروح شدند. (تاریخ دوازدهم درس ۷ ص ۹۷)
۹۱. گزینه ۳ درست است.
 یکی از اقدام‌های برجسته امویان، توسعه نیروی دریایی و گسترش فتوحات در دریا بود. معاویه این اقدام را به منظور فتح جزایر دریای مدیترانه و پایان دادن به حاکمیت مطلق رومیان بر آن دریا انجام داد. (تاریخ یازدهم درس ۶ ص ۵۵)
۹۲. گزینه ۳ درست است.
 یکی از اقدام‌هایی که به دستور عبدالملک مروان، خلیفه اموی انجام گرفت، برگرداندن خط و زبان دیوان از فارسی به عربی بود. (تاریخ یازدهم درس ۷ ص ۷۰)
۹۳. گزینه ۱ درست است.
 جنگ جسر یا پل (۱۳ ق)، جنگ قادسیه (۱۴ ق)، جنگ جلولاء (۱۶ ق)، جنگ نهاوند (۲۱ ق) (تاریخ یازدهم درس ۹ ص ۸۱ تا ۸۳)
۹۴. گزینه ۴ درست است.
 در عصر سلجوقی، با تدبیر نظام‌الملک، شکلی از زمین‌داری با عنوان اقطاع که در دوره حکومت آل بویه رایج بود، گسترش یافت. اقطاع به انواع مختلف واگذاری زمین به افراد نظامی یا صاحبان مشاغل دیوانی گفته می‌شد. نظام‌الملک با هدف نظارت و آباد کردن زمین‌های بایر و بلااستفاده، نظام اقطاع را توسعه داد. (تاریخ یازدهم درس ۱۰ ص ۱۱۰)
۹۵. گزینه ۱ درست است.
 دوره مسلمانی مغول‌ها در ایران از زمان غازان شروع شد. مرگ ابوسعید، آخرین ایلخان مغول (۷۳۶ق)، آغازگر چهار دهه آشفتگی سیاسی و نابسامانی نسبی در اوضاع اقتصادی و اجتماعی ایران بود که تا زمان قدرت‌گیری تیمور ادامه یافت. (تاریخ یازدهم درس ۱۱ ص ۱۱۶)

جغرافیا

۹۶. گزینه ۳ درست است.
 به‌طور کلی هرچه مسیر کوتاه‌تر باشد، هزینه احداث آن کمتر خواهد بود. شکل «الف» بر طولانی شدن راه و کاهش هزینه و سرمایه‌گذاری ساخت تونل تأکید دارد. در این مسیر اما هزینه سوخت و زمان بیشتر رسیدن به مقصد، قابل توجه خواهد بود.

در مقابل، شکل «ب» مسیری را پیشنهاد می‌کند که نیاز به سرمایه‌گذاری دارد؛ با این حال هزینه‌های کاهش مصرف سوخت و زمان رسیدن به مقصد، به‌مرور زمان این هزینه را جبران می‌کند. بنابراین در شکل «الف» نسبت به شکل «ب»، به‌ترتیب هزینه کمتر در ساخت راه و بیشتر در مصرف سوخت برآورد می‌شود. جغرافیای کاربردی (دوازدهم)، صفحات ۵۹ و ۶۲

۹۷. گزینه ۲ درست است.

کالاهای ذکرشده در عبارت «الف» نیاز به حمل سریع‌تر یا نگهداری مجهزتر دارند. به‌عنوان مثال، حمل‌ونقل هوایی مناسب‌ترین شیوه برای حمل این نوع کالاهاست؛ با این حال هزینه بیشتری از نظر سوخت لازم است پرداخته شود. در مقابل، کالاهای درج‌شده در عبارت «ب» از نظر زمان و هزینه سرعت حمل مشکلی ندارند، اما حجم زیادی را اشغال می‌کنند و با کشتی‌های باربری در مدت زمان بیشتر می‌توانند به مقصد برسند. جغرافیای کاربردی (دوازدهم)، صفحه ۶۲

۹۸. گزینه ۳ درست است.

گسترش حمل‌ونقل درون‌شهری ریلی، مانند مترو، تراموا و مونوریل مزایای مختلفی دارد؛ به‌عنوان مثال آلاینده‌گی کمتری دارد، تعداد زیادی از مسافران شهری را جابه‌جا می‌کند و ترافیک ندارد. با این حال، نیاز به هزینه زیادی در زمینه ریل‌گذاری، احداث ایستگاه و خرید و تولید واگن دارد، اما بازدهی آن در آینده هزینه سرمایه‌گذاری آن را جبران می‌کند. بنابراین، عبارت‌های «الف» و «د» با این نوع حمل‌ونقل مطابقت دارد؛ زیرا مانع از گسترش ترافیک و افزایش آلودگی هوا می‌شود. جغرافیای کاربردی (دوازدهم)، صفحات ۶۸ و ۶۲

۹۹. گزینه ۱ درست است.

در کشور ما مدیریت حمل‌ونقل شهری برعهده شهرداری‌هاست. پلیس راهور نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا ناجا و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی پایه امنیت و ایمنی حمل‌ونقل را در جاده‌ها، فرودگاه‌ها و ایستگاه‌های راه‌آهن و مسیرها برعهده دارند. ضمن اینکه وزارت راه و شهرسازی و شرکت‌های تابعه آن مدیریت حمل‌ونقل آبی، جاده‌ای و ریلی را برعهده دارند و وزارت نفت نیز حمل‌ونقل فرآورده‌های نفتی و گازی را مدیریت می‌کند. جغرافیای کاربردی (دوازدهم)، صفحه ۷۱

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

برنامه‌ریزی حرکت وسایل حمل‌ونقل در راه‌آهن، فرودگاه‌ها و ... در مناطقی که در یک قاچ زمانی قرار دارند، مشترک است و در این برنامه‌ریزی از زمان استاندارد یا رسمی استفاده می‌شود؛ زیرا زمان واقعی یا محلی که در تنظیم اوقات شرعی مورد استفاده قرار می‌گیرد، برای هر شهر و روستا متفاوت است و به‌کارگیری آن، موجب اختلالات سراسری در زمینه برنامه‌ریزی خدماتی و ... می‌شود. در کشور ما که تمام آن، در یک قاچ زمانی قرار دارد، همه برنامه‌های خدماتی و حمل‌ونقل ثابت و یکسان است. جغرافیای کاربردی (دوازدهم)، صفحه ۷۴

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

به‌طور کلی شیب دامنه‌ها بر عمق خاک و زهکشی آن اثر می‌گذارد. در دامنه‌های پرشیب، ضخامت خاک کمتر است و این دامنه‌ها کمتر می‌توانند آب را در خود نگه دارند. بنابراین می‌توان گفت دامنه‌های پرشیب از نظر تنوع زیستی پوشش گیاهی نیز محدودیت بیشتری دارد. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۵۷

۱۰۲. گزینه ۲ درست است.

برخی از روش‌ها و راهکارهای پیشگیری از گسترش بیابان‌ها عبارت است از: کاشت گیاهان مقاوم و سازگار با خشکی، مقابله با برداشت بی‌رویه، مالچ‌پاشی روی ماسه‌ها به‌منظور مقابله با حرکت ماسه‌های روان (مورد الف) انجام می‌شود و بهتر است به جای مالچ‌پاشی نفتی که تأثیرات زیان‌آوری دارد، از مالچ‌پاشی ریگ و بقایای گیاهان استفاده کرد. به‌طور کلی راهکارهایی که ارائه شده، به‌طور مستقیم به موارد ب و ج ارتباط ندارند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۵۹

۱۰۳. گزینه ۴ درست است.

امروزه در اثر رشد ارتباطات و فناوری اطلاعات، برخی از زبان‌ها در جهان غلبه بیشتری پیدا کرده‌اند. همچنین، پیش‌بینی می‌شود که در آینده برخی از زبان‌های بومی و محلی در نواحی مختلف از بین بروند. به همین دلیل، اغلب کشورهای جهان یا نواحی سعی می‌کنند زبان ملی و زبان‌های بومی و محلی خود را در برابر یکسان‌سازی فرهنگی و غلبه زبان‌هایی مانند زبان انگلیسی حفظ کنند تا هویت فرهنگی‌شان پابرجا بماند. بنابراین زبان‌های بومی و محلی زبان‌هایی هستند که در ناحیه‌های کوچک رایج‌اند و زبان‌هایی مانند زبان انگلیسی در قاره‌های مختلف جهان گسترده شده‌اند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۷۱

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

کشور استرالیا که در نظام سرمایه‌داری از جمله کشورهای مرکز به‌شمار می‌رود، به‌طور کلی دارای مراکز دامداری تجاری جهان

است. همچنین این کشور از مهم‌ترین نواحی کشت غله تجاری در دنیا بوده و دارای مزارع وسیع گندم است و بخش عمده گندم جهان را تولید می‌کند. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحات ۸۷، ۹۰ و ۱۰۷

۱۰۵. گزینه ۲ درست است.

امروزه صاحبان اغلب مزارع تک‌محصولی تخصصی یا پلانتیشن‌ها، شرکت‌های بزرگ و به‌ویژه شرکت‌های چندملیتی هستند؛ زیرا این گونه مزارع به سرمایه‌گذاری زیادی نیاز دارند. شرکت‌های چندملیتی شرکت‌هایی هستند که معمولاً بخش مرکزی آن‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد و شعبه‌ها و کارخانه‌های مونتاژ آن‌ها در سایر نواحی ایجاد شده‌اند. این شرکت‌ها در خارج از مرزهای کشور مبدأ فعالیت می‌کنند. شرکت‌های چندملیتی که عمدتاً آمریکایی و اروپایی هستند، با احداث این مزارع در کشورهای نواحی استوایی سرمایه‌گذاری می‌کنند و از نیروی کار ارزان قیمت آن‌ها در مزارع خود بهره می‌برند. برخی از این شرکت‌ها سالیانه میلیاردها دلار از تولید و صدور این محصولات، سود به‌دست می‌آورند. بیشتر مزارع تک‌محصولی نواحی استوایی در نزدیکی ساحل دریاها واقع شده‌اند تا بتوان از کشتی برای صدور محصولات به نواحی مختلف جهان استفاده کرد. جغرافیای ناحیه‌ای (یازدهم)، صفحه ۹۲

فلسفه و منطق

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

دانشمندان و متفکران پیش از سقراط، از اولین کسانی بودند که درباره شناخت انسان و ارزش و اعتبار آن نظر داده‌اند؛ مانند هراکلیتوس و پارمنیدس. از نظر سوفیست‌ها انسان نمی‌تواند به شناختی که مطابق با واقع است، دست یابد. یکی از این سوفیست‌ها گرگیاس بود که می‌گفت اولاً هیچ چیز وجود ندارد، ثانیاً اگر هم وجود داشته باشد، قابل شناخت نیست و اگر هم برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد و منتقل نماید. کتاب یازدهم درس هشتم ص ۴۶

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

معرفت شهودی برای انسان‌های دیگر، به‌جز پیامبران نیز می‌تواند به‌دست آید، ولی لازمه آن سیر و سلوک و تهذیب نفس است. ما انسان‌ها با تأمل و تدبر در قرآن کریم که نمونه‌ای از کلام الهی است می‌توانیم از حقایق آگاه شویم که آن را با استفاده از قوه عقل خود به‌دست می‌آوریم. در معرفت شهودی قلب انسان حقیقت را درمی‌یابد که گویا با چشم می‌بیند. کتاب یازدهم درس هفتم ص ۵۴

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

از نظر سوفیست‌ها نه از راه حس و نه از راه عقل نمی‌توان به حقیقت رسید. از نظر پروتاگوراس حواس ما از واقعیت‌هایی که در عالم خارج هست، خبر نمی‌دهد. به نظر او حقیقت همان چیزی است که حواس هر کس به آن گواهی می‌دهد. کتاب یازدهم درس هشتم ص ۶۰

۱۰۹. گزینه ۱ درست است.

از نظر عقل‌گرایان، عقل می‌تواند امور غیرمحسوس را نیز درک کند و انسان برای فهم برخی امور نیاز به حس و تجربه ندارد. برخی مفاهیم و گزاره‌های عقلانی وجود دارند که ماقبل تجربی هستند؛ مانند علیت. عقل‌گرایان، ادراک عقلی را در همه انسان‌ها یکسان نمی‌دانستند؛ بنابراین، ممکن است معرفت عقلی نیز در افراد مختلف متفاوت باشد. کتاب یازدهم درس هشتم ص ۶۴

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

از نظر پراگماتیست‌ها از طریق تجربه نمی‌توان واقعیت اشیاء را شناخت؛ بنابر این ما نباید هدف خود را کشف کردن واقعیت قرار دهیم، بلکه ما نیازمند باورهای مفیدی هستیم که در عمل به کار ما بیایند و سودمندی خود را نشان دهند. کتاب یازدهم درس هشتم ص ۶۷

۱۱۱. گزینه ۲ درست است.

انسان با قوه عقل استدلال می‌کند و به دانش‌ها و حقایق دست می‌یابد. ابزار عقل یک توانمندی فوق‌العاده است که در ابتدا به‌صورت یک استعداد وجود دارد و باید با تربیت و تمرین به شکوفایی و فعلیت برسد. توانایی افراد در تعقل و استدلال متفاوت است؛ برخی از انسان‌ها قدرت استدلال قوی‌تری دارند و قدرت استدلال برخی ضعیف‌تر است، اما همه می‌توانند با تربیت و تمرین به درجات خوبی از عقلانیت دست یابند. هرچند از قوه عقل در همه زمینه‌ها استفاده می‌شود، ولی از آنجایی که فلسفه با استدلال‌های عقلی محض سر و کار دارد، استفاده عقل در این دانش از سایر دانش‌ها بیشتر است. کتاب دوازدهم درس هفتم ص ۵۳

۱۱۲. گزینه ۱ درست است.

موجودات عالم عقول، از ماده و جسم مجردند و در قید زمان و مکان نیستند. این موجودات در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارند. علم آن‌ها از طریق استدلال و کنار هم گذاشتن مفاهیم نیست، بلکه آن‌ها حقایق اشیاء را شهود می‌کنند. روح هر انسان می‌تواند با تهذیب نفس به مرتبه‌ای برسد که در عین استفاده از قوه استدلال، همچون فرشتگان، بسیاری از حقایق را نیز شهود کند. کتاب دوازدهم درس هفتم ص ۵۴

۱۱۳. گزینه ۴ درست است.

حکمای ایران باستان به عقل، هم به‌عنوان قوه تفکر و استدلال و هم به‌عنوان یک وجود و حقیقت متعالی اعتقاد داشتند. بعضی از معارف توسط قوه عقل به‌دست می‌آید. مزدا یا همان خداوند با عقل و خرد خود، انسان‌ها و جهانیان و عقل انسان را آفریده است. کتاب دوازدهم درس هشتم ص ۵۹

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

جایگاه ممتاز عقل در جهان اسلام، سبب حرکت عمومی مسلمانان به سوی علم و دانش در حوزه‌های مختلف شد و عموم شاخه‌های دانش از جمله فلسفه، رشد و پیشرفت فوق‌العاده‌ای کردند. کتاب دوازدهم درس هشتم ص ۶۰

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

از نظر فارابی و ابن‌سینا عامل فیض‌رسانی به عقل انسان‌ها، عقل فعال نام دارد و به‌واسطه آن است که انسان مفاهیم کلی را می‌فهمد و درک می‌کند. نسبت عقل فعال به انسان مانند نسبت آفتاب به چشم است. یک مرتبه از عالم هستی که ماورای عالم طبیعت است، عالم عقول نام دارد که موجوداتی مجرد هستند. کتاب دوازدهم درس هشتم ص ۶۳

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

در مرحله عقل بالملکه، عقل مفاهیم و قضایای بدیهی را درک می‌کند؛ مثلاً می‌داند که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد یا یک قضیه نمی‌تواند همزمان صادق و کاذب باشد. کتاب دوازدهم درس هشتم ص ۶۴ و ۶۵

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

حیات فلسفی مسلمانان پس از حدود دو قرن از ظهور اسلام، به مرحله‌ای از رشد خود رسید که اولین فیلسوف مشهور مسلمان به نام ابویوسف یعقوب بن اسحاق کندی ظهور کرد. کتاب دوازدهم درس نهم ص ۷۰

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

ویژگی اصلی حکمت مشاء که در جهان اسلام تأسیس شد، همان صورت استدلالی آن و الگو گرفتن از ارسطو بود. درس نهم ص ۷۴

۱۱۹. گزینه ۳ درست است.

با توجه به مباحثی که در زمینه ارتباط بخش ریشه‌ای فلسفه یعنی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی با فلسفه‌های مضاف وجود دارد و اینکه فلسفه‌های مضاف قوانین بنیادی وجودشناسی را به شاخه‌های علوم انتقال می‌دهند، می‌توان گفت که نظریات فلسفی فارابی در حوزه هستی‌شناسی و بخش ریشه‌ای فلسفه، مبنای نظریات او در فلسفه سیاست بود، نه برعکس. درس نهم ص ۷۶

۱۲۰. گزینه ۴ درست است.

مهم‌ترین تفاوت مدینه جاهله با مدینه فاضله در هدف آن است. کتاب دوازدهم درس نهم ص ۷۷

روان‌شناسی

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

ظرفیت حافظه کوتاه‌مدت 2 ± 7 ماده است و ملاک ذخیره‌سازی اطلاعات، فقط ذخیره‌سازی کوتاه (حداکثر چند دقیقه) است؛ پس حافظه کوتاه‌مدت تابع زمان است، اما از آنجایی که شکل‌گیری حافظه کاری علاوه بر اثرپذیری از زمان، تابع میزان استفاده ما هم هست، ظرفیت ذخیره‌سازی و زمان بازیابی اطلاعات در آن برخلاف حافظه کوتاه‌مدت می‌تواند بیشتر باشد. درس ۴

۱۲۲. گزینه ۲ درست است.

تازگی موضوع ارائه‌شده، تمرکز ایجاد می‌کند، ولی اگر محرک موردنظر به دفعات متعدد ارائه شود، فرد با آن آشنایی نسبی پیدا می‌کند و خوگیری شکل می‌گیرد. خوگیری شامل عادت کردن به محرک خاص است؛ به‌نحوی که به‌تدریج کمتر و کمتر به آن محرک می‌پردازیم (تمرکزمان کاهش می‌یابد). درس ۳

۱۲۳. گزینه ۳ درست است.

وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم، ولی قادر به تصمیم‌گیری نباشیم، حالت عاطفی ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که تعارض نام دارد. زمانی که تعارض فرد ناشی از ناتوانی و تردید در انتخاب دو موضوع جذاب و خوشایند باشد، با تعارض گرایش - گرایش روبه‌رو است.

از طرف دیگر، هرگاه فرد مجبور شود بین دو انتخاب مطلوب یکی را برگزیند، پس از انتخاب کردن دچار ناهماهنگی بعد از تصمیم (ناهماهنگی شناختی بعد از تصمیم) می‌شود. درس ۷

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

در توجه، هرچه آگاهی شما بیشتر باشد، نوع توجه هم ارادی‌تر است. (رابطه مستقیم)
گزینه ۲: برای حفظ توجه، باید از انجام فعالیت در ساعات طولانی پرهیز کرد؛ زیرا هرچه مدت انجام تکلیف بیشتر شود، کیفیت انجام آن کاهش می‌یابد. (رابطه معکوس)

گزینه ۳: هرچه مهارت فرد در انجام دو تکلیف بیشتر باشد، اثر منفی ناشی از تقسیم توجه کاهش می‌یابد. (رابطه معکوس)
گزینه ۴: برآورد دقیق حداکثر مدت زمان مفید برای ایجاد توجه مستمر به دشواری تکلیف موردنظر بستگی دارد؛ یعنی هرچقدر تکلیف دشوارتر باشد، زمان مفید کمتری را می‌توان برای توجه مستمر به آن اختصاص داد. (رابطه معکوس) درس ۳

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

بسیاری از کودکان در سنین اولیه کودکی در کنار همدیگر بازی می‌کنند، ولی هر کودک به بازی انفرادی خود می‌پردازد. (بازی موازی)
بازی کودکان در سنین بالاتر (یعنی سنین دبستان) قاعده‌مند می‌شود و مشترکاً بازی می‌کنند. (بازی گروهی) درس ۲

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

گاهی اوقات افراد به دلیل پرداخت هزینه قبلی (هزینه وقتی، مالی، روانی و...) مسیر آینده را با خطا طی می‌کنند. مثلاً بعد از رسیدن به استادیوم علی‌رغم بارانی بودن هوا از دیدن مسابقه دست نمی‌کشند و با بعد از رسیدن به دریا علی‌رغم طوفانی بودن هوا شنا می‌کنند. در این شرایط ملاک تصمیم‌گیری فرد هزینه‌های قبلی بوده است. در واقع فرد نمی‌تواند از هزینه‌هایی که کرده، بگذرد تا با توجه به شرایط جدید، دست به انتخاب بزند. علت نادرستی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در اکثر اوقات میزان هزینه‌ها و مزایا هماهنگ نیستند و اگر آن‌ها را در دو کفه ترازو بگذاریم، یکی سنگین‌تر است. این موضوع ارتباطی با سؤال ندارد.

گزینه ۲: در اینجا فرد به دلیل هزینه‌های قبلی دست به خطر زده است؛ نه به دلیل ویژگی‌های شخصیتی یا ملاک‌های تصمیم‌گیری.

گزینه ۳: این یک تصمیم‌گیری پرخطر است و اطمینان کافی به نتایج آن وجود ندارد. ضمناً نشانه‌ای از اعتماد افراطی وجود ندارد. درس ۶

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

دقت کنید که ارزیابی‌های مثبت، ارزیابی‌هایی هستند که فرد را به انجام آن کار تشویق می‌کنند و ارزیابی‌های منفی، ارزیابی‌هایی هستند که فرد را از انجام آن کار باز می‌دارند (فارغ از اینکه آن کار، کار مثبت و سازنده‌ای باشد یا کار منفی و غیرسازنده‌ای).
بررسی گزینه‌ها:

ارزیابی		
+	+	گزینه ۱
-	+	گزینه ۲
+	-	گزینه ۳
-	-	گزینه ۴

درس ۷

۱۲۸. گزینه ۲ درست است.

زمانی که فرد، کار یا فعالیتی را به‌خاطر خود آن انجام می‌دهد، دارای انگیزه درونی است. در انگیزه درونی فرد به کار علاقه دارد، برایش جالب است و با نیازهای فطری او مطابقت دارد و به همین دلیل ماندگاری رفتارهای او بیشتر است.

گزینه‌های ۱ و ۳ و ۴ از ویژگی‌های انگیزش بیرونی هستند. درس ۷

۱۲۹. گزینه ۴ درست است.

در شبکه سلسله مراتبی، معانی کلمات به صورت پیاپی و مرتبط با سایر معانی شکل می گیرند. در حافظه معنایی، دانش عمومی ذخیره می شود؛ بنابراین این معانی کلمات و ارتباط آن ها نیز مربوط به حافظه معنایی است. بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: در شبکه سلسله مراتبی، ترتیب مطالب براساس مهم و غیرمهم نیست.

گزینه ۲: در شبکه سلسله مراتبی، معانی کلمات در ارتباط با هم هستند؛ نه مستقل.

گزینه ۳: در شبکه سلسله مراتبی، معانی کلمات به صورت موازی نیستند و ضمناً این موضوع مربوط به حافظه معنایی است؛ نه رویدادی. درس ۴

۱۳۰. گزینه ۳ درست است.

اهداف علم روان شناسی به ترتیب عبارت اند از: توصیف، تبیین، پیش بینی و کنترل؛ بنابراین، اولین مرحله توصیف است، یعنی روان شناس ابتدا باید مفاهیم مورد نظر خود را به طور دقیق و روشن توصیف کند و ماهیت و چیستی آن ها را بیان کند. درس ۱

۱۳۱. گزینه ۱ درست است.

وقتی رفتارها و باورهای فرد با هم هماهنگ نباشد یا فرد دارای دو شناخت همزمان و متناقض باشد، می گویند دارای ناهماهنگی شناختی است. توجه: انسان ها ممکن است در زمان های مختلف عمر خود شناخت های متناقض را تجربه کنند و این مسئله ناهماهنگی شناختی محسوب نمی شود. درس ۷

۱۳۲. گزینه ۴ درست است.

مراحل	اقدام مورد نیاز	مثال توضیحی
۱	شناسایی و تعریف تصمیم مورد نظر	انتخاب رشته تحصیلی
۲	شناسایی تعداد انتخاب ها یا اولویت های آن تصمیم	انتخاب رشته تحصیلی دوره دوم متوسطه از بین چهار انتخاب
۳	بیان ویژگی های هر انتخاب یا اولویت	بررسی دروس هر رشته و ...
۴	ارزیابی پیامدهای هر انتخاب یا اولویت	امنیت شغلی و علایق تحصیلی
۵	اجرای بهترین اولویت	انتخاب رشته علوم انسانی
۶	تعهد و پایبندی به اجرای اولویت مورد نظر	مطالعه دقیق هدفمند و کارآمد دروس این رشته
۷	بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر	پیشرفت تحصیلی مطلوب و ابراز رضایت تحصیلی

درس ۶

۱۳۳. گزینه ۳ درست است.

در انگیزه درونی، فرد کار یا فعالیت را به خاطر خود آن چیز انجام می دهد؛ زیرا به آن کار علاقه دارد، برایش جالب است و منبع لذت در خود تکلیف است، ولی در انگیزه بیرونی، عامل خارجی فرد را به انجام دادن کاری خاص برمی انگیزد. به عبارت دیگر منبع انگیزش بیرونی در پاداش و لذت خارج فرد قرار دارد.

در این کودک منبع لذت در خود عملی است که انجام می دهد؛ زیرا هیچ عامل خارجی تشویق کننده ای وجود ندارد و حتی پیامد بیرونی آن ناخوشایند است (تنبیه)؛ بنابراین انگیزه او درونی است. در رفتارهایی که با انگیزه درونی انجام می شود، ماندگاری رفتار بیشتر از رفتاری است که با انگیزه بیرونی انجام می شود.

علت نادرستی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: درست است، ولی ارتباطی به موضوع مطرح شده ندارد.

گزینه ۲: این جمله نیز درست است، ولی در کودکان نگرش هنوز شکل نگرفته است و مربوط به موضوع مطرح شده نیز نیست.

گزینه ۴: آنچه که رفتار انسان را در کنار خواسته ها کنترل می کند، نگرش های اوست که در کودکان و حیوانات وجود ندارد. درس ۷

۱۳۴. گزینه ۴ درست است.

به هر نوع فعالیت مورد مشاهده جاندار «رفتار» می گویند. بسیاری از رفتارها به صورت مستقیم قابل مشاهده نیستند که از جمله آن ها، فرآیندهای ذهنی است. امروزه از فرآیندهای ذهنی با واژه «شناخت» تعبیر می شود.

مراحل تصمیم گیری ذکر شده در گزینه های ۱، ۲ و ۴ مراحل هستند که بیشتر مبتنی بر فرآیند ذهنی و تفکر هستند، اما

«اجرای بهترین اولویت» مستلزم انجام یک رفتار قابل مشاهده است؛ زیرا تا زمانی که فرد رفتار قابل مشاهده‌ای ارائه نداده باشد، نمی‌گویند که فرد تصمیم گرفته است و آن را اجرا کرده است. درس ۱ و ۶

۱۳۵. گزینه ۱ درست است.

کودکی: منظور از رشد در دوره کودکی، از زمان تولد تا ۱۲ سالگی است (۱ تا ۱۲ سالگی نادرست است). دوره کودکی، خود از سه دوره طفولیت، کودکی اول و کودکی دوم تشکیل می‌شود که طبق جدول کتاب، کودکی دوم تا شروع بلوغ جنسی است؛ بنابراین می‌توان گفت کودکی از زمان تولد تا شروع بلوغ جنسی است.

نوجوانی: محدوده سنی نوجوانی ۱۲ تا ۲۰ سالگی است که با شروع بلوغ جنسی آغاز می‌شود و برخی پایان آن را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار کند و از والدین مستقل شود. درس ۲